

Urla'da Kırsal Kalkınma ve Kırsal Turizm

Meryem GÜDÜCÜLER *

Ege Üniversitesi, Sosyal Bilimler Enstitüsü, Coğrafya Anabilim Dalı, İZMİR

*Sorumlu Yazar
meryemsonmez@hotmail.com

Özet

Günümüzde sosyo-ekonomik kalkınmanın araçlarından biri olarak kabul edilen turizm, özellikle kırsal alanların kalkınmasında önemli roller üstlenmektedir. Kırsalın sahip olduğu tarımsal ürün çeşitliliği, korunmuş çevre, doğal kaynaklar, doğal güzellikler, tarihi ve kültürel varlıklar günümüz turizm faaliyetlerinde arayış içinde olan turistlere yeni destinasyonlar oluşturmaktadır. Bu destinasyonların ortaya çıkması yerel ekonomi için bir ivme oluşturduğu gibi, yerel halk için yeni istihdam olanakları yaratması, tarımsal verimliliği arttırması, bölge içindeki sosyo-ekonomik dengesizliklerin giderilmesi ve yerel ürünlerin turistik ürünlere dönüştürülmesini sağlayarak dolaylı yoldan korumaya katkı sağlaması açısından da dikkat çekmektedir.

Doğal olana yönelme trendinin turizmdeki karşılığı olarak kabul edilen kırsal turizm kapsamında gerçekleştirilen etkinlikler, yöreye özgü organik ürünler, tarımsal ürünlerin farklı şekillerde işlenmesiyle çeşitlendirilmesi sonucu oluşturulan ürünler yeni talep öğeleri olarak ön plana çıkmaktadır.

Urla'nın ekonomik yapısında her ne kadar tarım belirleyici rol oynasa da, yükselen bir değer olarak turizm de son yıllarda dikkat çekmektedir. Tarihi değeri olan zeytin ve zeytinyağı üretimi eski önemini yitirmiş olsa da birçok kırsal yerleşmede seracılık faaliyetleri ile birlikte ön plandadır. Ancak son yıllarda bağcılık ve şarapçılık faaliyetleri üzerinde önemli çalışmalar yapılmaya başlanmış, büyük yatırımlar yapılarak ilçeye özgü bir marka oluşturulması için çalışmalar hız kazanmıştır. Böylelikle yapılan yatırımlar ve bölgeye yönelik hazırlanan projeler ile buradaki kırsal öğeler turistik ürünlere dönüştürülerek pazarlanmaya başlamış, bu alanlarda kırsal kalkınma için alternatif bir yaklaşım ortaya konulmuştur.

Bildiriyi konu olan araştırmada doğal, kültürel ve tarihi zenginlikleri ile İzmir'in en gözde ilçelerinden biri olan Urla'nın kırsal alanlarında gerçekleştirilen tarımsal faaliyetlerin turizme entegre edilerek çeşitlendirilmesi, yerel öğelerin turistik ürünlere dönüştürülmesi ile yerel ekonomiye ivme kazandırılması gereği vurgulanmıştır. Bunu gerçekleştirirken, ilçede kırsal alanlarda turizm potansiyelinin ortaya konulması, ekoturizm başta olmak üzere kırsal çevreyi ve kırsal öğeleri koruyarak etkili bir şekilde kullanabilecek turizm aktivitelerinin gerçekleştirilebilmesi ile bölgenin dengeli bir şekilde kalkınmasında yol gösterici rol oynamak hedeflenmiştir.

Anahtar kelimeler: Kırsal kalkınma, kırsal turizm, ekoturizm, Urla

Rural Development and Rural Tourism at Urla

Abstract

Today, tourism is considered one of the means of socio-economic development, especially in the rural areas plays an important role in the development. With a diversity of products that the countryside, protected the environment, natural resources, natural beauties, historical and cultural assets that tourists in search of today's tourism activities are the new destinations. This creates an impetus for the local economy, such as the emergence of destinations, create new employment opportunities for local people, increase agricultural productivity, socio-economic imbalances in the region and to protect local products, tourist products to contribute indirectly by providing for the conversion of the attention.

“What is a natural orientation for the trend in tourism accepted in rural tourism activities” or “orientation becomes accepted as a natural trend for tourism in rural tourism activities” within the scope of the area's unique organic products, agricultural products processing of the different ways of diversifying the products generated as a result of the items stand out as the new demand.

Agriculture also plays a determining role in the economic structure of Urla, although, as tourism is an emerging trend in recent years is remarkable. Olives and olive oil production has lost its former importance of historical value but also at the forefront of many rural settlements with greenhouse activities. However, important studies in recent years started to be built on viticulture and wine-making activities, the county made major investments in accelerated studies for the creation of a brand-specific. Thus, with the investments made and the projects in the region where the countryside began to be marketed items are converted into tourist products, put forward an alternative approach to rural development in these areas.

Research the notification Urla which is the one of the most prominent counties of İzmir with the subject of natural, cultural and historical wealths, in the areas of agricultural activities in rural tourism by integrating diversification of tourist products in the local elements into the local economy and stressed that accelerating. Performing it, the county put out the tourism potential of rural areas, rural environment, especially ecotourism and rural tourism activities, use items, while preserving the effective realization of the region and aimed to play a role in guiding development in a balanced way.

Key words: Rural Development, Rural Tourism, Ecotourism, Urla

1. GİRİŞ

İnsanoğlunun yerleşik hayata geçmesi ile ortaya çıkan basit tarımsal faaliyetler, binlerce yıldan günümüzde güçlü medeniyetlerin doğmasına ve birçok ekonomik gelişmenin yaşanmasına temel oluşturmuştur. Yaşanan teknolojik, ekonomik gelişmeler ile birlikte tarım sektörü sadece insanların temel ihtiyaçlarını gidermek için kullanılmayıp, diğer sektörlerin de lokomotif olmuştur. Ancak özellikle II. Dünya Savaşından sonraki süreçte sanayileşme ve kentleşme faaliyetlerinin giderek artması sonucunda göçlerin yaşanmasına, tarımsal faaliyetlerin zaman zaman arka planda kalarak kırsal alanların bozulmasına, kan kaybetmesine sebep olmuştur. Bu durum yeryüzünde yaşanan sosyo-ekonomik dengesizliklerin artmasında önemli bir rol oynamıştır. Ancak 21.yy ile birlikte küreselleşme kavramı ile iyice gündeme gelen bu dengesizliklerin giderilmesinde tarımdan ve kırsal alanlardan yeniden söz edilmeye başlanmıştır.

Tarihinin en önemli keşiflerinden biri olan tarım, insanların hayatlarını devam ettirebilmek için buldukları en temel faaliyetlerdendir. Özellikle hızla artan nüfusun beslenmesi ve bu nüfusun ihtiyaçlarını karşılaması açısından hayati öneme sahiptir. Ancak Dünyada tarım faaliyetlerinin yapıldığı alanların sınırlı oluşu ve dengesiz dağılımı bu alanların önemini artırmıştır. Tarıma ve tarım alanlarına olan eğilimin oluşmasında bir diğer etkili faktör de sanayileşme ve kentleşme ile birlikte üretime olan ihtiyacın artması, bu nedenle kırlardaki aktif nüfusun kentlere göç etmesidir. Böylece var olan doğal kaynaklar biraz daha azalarak, tarımsal ürün çeşitliliği azalmış, temiz çevre ve doğal, tarihi ve kültürel güzellikler de zarar görmüştür. Ekonominin lokomotif olan tarım bu kayıplarla birlikte, hızla gelişen pazarda sahip olduğu gücü yitirmeye başlamış, alternatif çözüm arayışlarına gidilmiştir. Bu çözümler içinde; yöresel ve organik ürünlere yer vermek, gıda kalitesi ve güvenliği konusunda daha hassas olmak, çevreye duyarlı teknolojiler kullanmak, yerel/ bölgesel ürünleri sadece tarımsal ürünler olarak değil, tıbbi, aromatik ve süs bitkisi ürünleri gibi farklı kullanım alanlarına dönüştürmek gösterilebilir. Bir başka deyişle, kaynakların hızla azalması karşısında; ekonomi, toplum ve çevre arasında bir denge oluşturmak amacıyla “sürdürülebilirlik” kavramı ortaya çıkmıştır. Günümüzün ihtiyaçlarının gerektirdiği kalkınmanın, gelecek kuşakların gereksinmelerini karşılama kabiliyetlerini ortadan kaldırmayacak şekilde gerçekleşmesi ile *Sürdürülebilir kalkınma* (World Commission on Environment and Development, 1987) ifade edilmektedir.

Ekonomik etkinliklerin çoğunlukla doğal kaynakların kullanılmasına dayandırıldığı, sosyo-kültürel yaşamın daha geleneksel yaşandığı alanlarda, teknolojik gelişmelerin daha az kabullenildiği, kentlerin dışında kalan “kırsal alanlarda” bir başka deyişle “kent” sayılan yerleşim yerlerinin dışında kalan yasayanların hakları gözetilerek, her türlü sosyo-kültürel ve ekonomik gelişmenin sağlanması ile “kırsal kalkınma” kavramı oluşturulmuştur. BM tarafından yapılan tanıma göre; “Kırsal kalkınma; küçük toplulukların içinde buldukları ekonomik, toplumsal ve kültürel koşulları iyileştirmek amacıyla giriştikleri çabaların devletin bu konudaki çabalarıyla birleştirilmesi, bu toplulukların ulusun tümüyle kaynaştırılması ve ulusal kalkınma çabalarına tam biçimde katkıda bulunmalarının sağlanması süreci” şeklinde tanımlanmıştır. Bu süreçte kırsal alanlardaki kalkınma sağlanırken, aynı zamanda doğal kaynakların, tarihi ve

kültürel mirasların, kendine özgü yaşam tarzı ve otantikliğin de korunması ve gelecek kuşaklara aktarılabilmesi sağlanabilmektedir.

Kırsal kalkınma, az gelişmiş, gelişmekte ya da gelişmiş ülkelerde farklı şekillerde ortaya çıksa da, önemli bir sorun olarak kabul edilmektedir (Tümerekin, ve Özgüç, 2002). Bu soruna çözüm olarak üretilen çeşitli strateji ve projelerde temel amaç, kırsal nüfusun gelir düzeyini artırmak ve hayat standartlarını yükseltmektir. Buradan hareketle, kırsal alanlarda insan gücü kaynaklarının geliştirilmesi ve istihdamın artırılması, kırsal nüfusun gelirini artırıcı ekonomik faaliyetlerin ve girişimciliğin desteklenmesi, etkili örgütlenme ve yerel halk başta olmak üzere katılımcılık önem taşımaktadır. Günümüzde Dünya genelinde sanayileşme ve kentleşme olguları sosyo-ekonomik kalkınmaların merkezi kabul edilmesine rağmen, kırsal alanların öneminin görünüşten daha fazla olduğu hakim görüş olma yolundadır. Bunun en güzel göstergelerinden birisi AB kırsal kalkınma araçlarından biri olan LEADER (Links between actions for the development of rural economy, Kırsal Ekonominin Geliştirilmesinde Etkinliklerin Birleştirilmesi) girişimidir.

Bu girişimde AB kırsal kalkınma amaçları olarak:

- Ekonomik ve sosyal bütünleşmenin sağlanması
- Tarım yeniden düzenlenirken, kırsal ekonominin bir bütün olarak ele alınması
- Çevrenin ve kırsal mirasın korunması şeklinde belirtilmiştir.

Yine aynı girişimde birliğin kırsal kalkınma politikaları:

- tarımın çok işlevli olması
- kırsal ekonomiye çok sektörlü ve bütünleşik yaklaşım
- kırsal kalkınmaya yönlendirilen yardımlarda esneklik
- kırsal alanda yerinden yönetim
- kırsal kalkınma izlencelerinin hazırlanmasında ve yönetilmesinde saydamlıktan oluşmaktadır (Rural Development policy, 2007-2013).

Tüm bu stratejiler ve politikalar çerçevesinde kırsal kalkınma, üç temel bileşene dayandırılmaktadır. Bu bileşenler; tarımsal kalkınma, kırsal sanayi ve kırsal turizm olarak kabul edilmekte, her biri için ayrıntılı çalışmalar ve yatırımlar yapılmaktadır. Dünya genelinde olduğu gibi, ülkemizde de planlı dönemin başlangıcından bu yana kırsal alanı kalkındırmaya yönelik yürütülen çeşitli çalışmalar arasında kırsal kalkınma projelerinin ayrı bir yeri vardır. Ancak bu kavramın tam olarak anlaşılabilmesi ve doğru kararların alınmaması gibi nedenlerden dolayı, kırsal kalkınma tam anlamıyla başarıya ulaşamamış, hedeflenen gelişme sağlanamamıştır. Son yıllarda buna sorunu çözmeye yönelik yapılan çalışmalar, kırsal kalkınmanın daha iyi anlaşılmasını ve hangi alanlara yönelmesi gerektiği vurgulanmaktadır.

Kırsal kalkınma denildiğinde her ne kadar ilk akıllara tarım ve tarıma dayalı ekonomik faaliyetler geliyor olsa da, günümüzde kırsal alanların farklı yollarla kalkındırılması böylelikle doğal çevrenin korunarak kazanç sağlanması hedeflenmektedir. Bu hedefe ulaşmak için kullanılan araçların başında “turizm” faaliyetleri gelmektedir. Ancak özellikle son yıllarda turizm faaliyetlerinin doğal ve kültürel kaynaklar üzerindeki olumsuz etkileri turizmde kimlik değişikliklerine yol açmış, sürdürülebilirlik kavramı bu kimlikte oldukça önemli bir yer edinmiştir. Turizmin özellikle de kitle turizm faaliyetlerinin ortaya çıkardığı olumsuz koşulların etkisini en aza indirgeyebilmek, ancak insanların gezme, eğlenme,

keşfetme gibi ihtiyaçlarını da devam ettirebilecekleri bir ortam ortaya çıkarabilmek amacıyla “Sürdürülebilir Turizm” kavramı geliştirilmiştir. Turizm faaliyetlerinde ortaya çıkan bu yeni eğilim doğal kaynakların bozulmadan korunduğu ve topluma özgü kültürel kaynakların bulunduğu alanlarda gerçekleştirilen ziyaretleri içermektedir (Aguilera ve ark., 2004).

Sürdürülebilirlik ve turizm üzerine ilk eylem stratejileri British Columbia, Kanada’da düzenlenen Globe ’90 konferansında belirlenmiştir. Konferansta, turizm endüstrisinden, hükümetlerden, sivil toplum kuruluşlarından ve akademisyenlerden temsilciler bir araya gelmiş ve turizmde sürdürülebilirlik için çevrenin önemini tartışmışlardır. Konferans sonucunda sürdürülebilir turizmin amaçları aşağıdaki gibi belirlenmiştir:

- Turizmin çevre ve ekonomiye önemli katkıları konusunda yüksek bilinç ve anlayış geliştirmek,

- Eşitlik ve kalkınmayı desteklemek,
- Ev sahibi toplumun yaşam kalitesini yükseltmek,
- Ziyaretçiler için yüksek kalitede bir deneyim sunmak,
- Çevrenin kalitesini devam ettirmek (Fennell, 2003).

Sürdürülebilir turizmin amaçları kısaca bu şekilde belirlenirken; sürdürülebilir turizm kavramı ile ilgili çeşitli tanımlamalar da yapılmıştır.

“Sürdürülebilir turizm, bugünkü turistlerin ve ev sahibi bölgelerin ihtiyaçları karşılırken gelecek için fırsatların geliştirilmesi ve korunmasıdır”(WTO, 2010).

Dünya Turizm Örgütü’nün tanımından da anlaşılacağı gibi, sürdürülebilir kalkınma ile turizm arasındaki ilişkiler çevresel değerler üzerinde odaklanmaktadır. Çevre; hava, su, toprak, yer altı, yerüstü zenginlikleri, bitki-hayvan çeşitliliği ve insanlar arasındaki ilişkiler olduğuna göre, turizm ile doğa ve kültürel çevre arasındaki ilişkiler, çevresel faktörlerin turizm üzerindeki ve turizmin de çevresel faktörler üzerindeki etkileri, sürdürülebilir kalkınma yaklaşımı ile turizm endüstrisi arasındaki ilişkiye ışık tutmaktadır (Kocapınar, 2009).

Dünyadaki turizm anlayışı kitle turizminden daha küçük grupların katılımı ile gerçekleşen turizm anlayışına doğru değişme göstermeye başlamıştır. Bu değişim ile bozulmamış doğal alanlar, geçmiş kültürün izlerini yerinde görme, kültürel temaslar, yaşam tarzı, inanç sistemleri turistik çekicilikler arasına girmiştir (Emekli, 2005). Yeni turizm anlayışının turistik ürünlerinden biri olan kırsal peyzajın, turizmde sürdürülebilirliğin sağlanması için korunması gerekmektedir (Elliott, 2005). Kırsal peyzajın korunmasını ve turizmde bir çekicilik unsuru olmasını sağlayan yolların başında “kırsal turizm” gelmektedir. Sürdürülebilir turizm anlayışını en etkili şekilde kullanabilen kırsal turizm; “insanların devamlı ikamet ettikleri yerler dışındaki kırsal yörelere ziyaretleri, buralarda tarım üreticilerinin ürettikleri mal ve hizmetleri, yörenin doğal dokusuna uygun mekanlarda talep ederek ve yörede para arttırma arzularını minimize ederek geçici konaklamalarından doğan olaylar ve ilişkilerin bütünü” olarak tanımlanabilmektedir. Ancak bu alanda yapılan çeşitli çalışmalarda kırsal turizmin; çiftlik turizmi, köy turizmi, yayla turizmi, tarımsal turizm, ekoturizm gibi farklı isimlerle örtüştüğü, bu nedenle zaman zaman kavram kargaşasına yol açabilmektedir (Ahipaşaoğlu, 2006). Yine aynı kavram karmaşası kırsal turizmin aldığı isimlerde de görülmektedir. Alternatif Turizm, Yeşil Turizm, Soft Turizm, Eko-Turizm, Çiftlik Turizmi, Yumuşak Turizm, Düşük Etkili Turizm,

Doğa Merkezli Turizm, Kültür Turizmi, Macera Turizmi, Sürdürülebilir Turizm, İnceleme Turizmi, Doğaya Dayalı Turizm, Doğa Turizmi, Köy Turizmi, Aile ve Yetişkin Turizmi, Geri Dönüş Turizmi, Geleneklere Adanmış Tatil Turizmi, Keşif Turizmi gibi kavramlarla zaman zaman aynı anlamlarda kullanılmaktadır (Ahipaşaoğlu, 2006). Sonuç itibariyle baktığımızda; burada sözü edilen turizm türlerinin kırsal turizm kavramı altında toplandığı, aynı amaca hizmet ettiği, ancak aralarında uygulama ile ilgili küçük detayların bulunduğu söylenmelidir.

Kırsal turizmin oluşmasında rol oynayan çekiciliklere baktığımızda; korunan alanlar, milli parklar, Açık hava rekreasyon alanları, fuarlar, festivaller, çiftlik ve çiftlik faaliyetleri, doğal çevre güzellikleri, manzara güzellikleri, kır-köy atmosferi, yerel kültürel öğeler, otantik kır yaşam özellikleri, yerel mimari yapı, yerel gelenek ve görenekler sayılabilir (Şekil 1).

Kırsal turizmde doğa ile iç içe, doğal çevreye bağlı olarak gerçekleşen çeşitli turizm etkinliklerini şu şekilde sıralayabiliriz (Ahipaşaoğlu, 2006);

- Yürüyüş
- Tırmanış
- Macera tatilleri
- Kano-rafting
- Çim kayağı
- Kuş gözlemciliği-fotoğraf çekimi gibi doğa çalışmaları
- Avcılık
- Bisiklet turları
- At binme
- Kırsal miras çalışmaları
- Kır manzarasını izleme
- Küçük köy-kasaba turları
- Küçük ölçekli konferanslar
- Kırsal festivaller
- Nehir ve göl balıkçılığı
- Doğa sporları vb.

Bu turizm türünde yerel ürünlerin tüketilmesi, konaklamanın yerele özgü şekilde gerçekleştirilmesi, yerel halkın maksimum seviyede sosyo-ekonomik fayda sağlaması amaçlandığından, kırsal turizmin ile kırsal kalkınmada önemli bir saç ayağı oluşturduğu söylenebilir. Bunun yanı sıra; kırsal alanlara özgü gelenek ve göreneklerin

Şekil 1: kırsal turizm çekicilikleri

korunup, devam ettirilmesinde, bunlardan yeni gelirler elde edilmesinde ve var olan kırsal çekiciliklerin çeşitlendirilerek farklı şekillerde kullanılmasını sağlaması açısından da önemli bir rol üstlenmiştir (Akça vd. 2001).

- Kırsal turizm işsizlik ve göç gibi sorunların yaşandığı alanlarda yeni istihdam alanları yaratabilecektir.

- Kırsal alanlara götürülecek altyapı, sağlık ve eğitim gibi hizmetlerin kalite ve sayısında önemli miktarda artışlar görülebilecektir.

- Kırsal alanlarda geleneksel mimari tarz korunarak çevrenin peyzaj açısından daha planlı ve düzenli olması sağlanabilecektir.

- Kırsal alanlardaki kadınların aile içerisindeki rollerinin değişmesi ve kadının çalışma ortamına daha aktif olarak katılması kolay ve hızlı olabilecektir.

- Kent insanının kırsal hayatı yerinde görmesi sonucu kırsal hane halkının problemlerinin fark edilmesi ve çözüme kavuşturulması sağlanabilecektir.

- Kırsal alanlarda yer alan doğal ve arkeolojik değerlere verilen önem daha artacaktır.

- Kırsal turizm aktivitesi içerisinde köy düğünleri, yöresel el sanatları, yemekler, sporlar (deve ve boğa güreşleri) gibi faaliyetlerin yer alması bölgenin tanıtılması açısından büyük fayda sağlamaktadır.

Bu doğrultuda kırsal alanlarda kalkınmanın gerçekleşmesinde, kırsal turizmin önemli rol oynadığı ve olumlu katkılar sağladığı görülmektedir

2. KIRSAL TURİZMİN GELİŞMESİ İÇİN GEREKEN KOŞULLAR

Herhangi bir yerde kırsal turizmin geliştirilmesi düşünüldüğünde, yerleşmenin aşağıdaki özelliklerden en az birkaçına sahip olması gerekmektedir:

- Su kaynakları; içme ve kullanma suyu olarak yeterli ve kaliteli olmalı, su sporlarından en az birinin uygulanabilmesine olanak vermeli,

- Ulaşım kolay, ulaşım olanakları çeşitli olmalı,
- Yakın çevre gezileri için olanaklar ve alternatifler yer almalı,

- Kolay ve doğrudan rezervasyon yapılabilmeli,
- Konaklama kapasitesi yeterli, kaliteli ve standart olmalı, konaklamayla birlikte yan hizmetler de verilmeli,

- Kırsal yapılar, kırsal etkinlikler otantik olmalı ve geleneksellik ön planda hissedilmeli,

- Doğal güzellikler, ilginç oluşumlar bulunmalı ve korunmuş (doğal parklar, milli parklar gibi) olmalı,

- Tarihsel ve kültürel değerler bulunmalı ve korunmuş olmalı,

- Spor etkinlikleri (koşu, yürüyüş, tenis, golf, yüzme, binicilik, kayak, futbol, voleybol...) için uygun ortamlar (yürüyüş yolları, koşu parkurları, kayak pistleri, golf alanı, maç sahaları, suyla ilgili donanımlar...) olmalı,

- Belirli bir kırsal-geleneksel üretim biçimi (dokumacılık, mandıracılık, ağaç işleri, şarap yapımı, seramik eşya yapımı...) turiste sunulabilmeli,

- Altyapı hizmetleri yeterli olmalı,

- Hizmetler, merkezi veya yerel örgütsel bir yapıda verilmeli, sağlık, güvenlik gibi konularda garanti sağlanmalı,

- Kırsal halk, turizmi kabullenmiş, bu işi gönüllü yapan, turisti seven ve bu turizm türü için eğitimden geçmiş olmalı,

Urla'nın coğrafi yapısı ve sosyo-kültürel özellikleri göz önüne getirildiğinde, birçok açıdan kırsal turizmin geliştirilmesine olanak sağlayacak kriterleri taşıdığı, bu nedenle de var olan potansiyelin değerlendirilmesi gerektiği söylenmelidir.

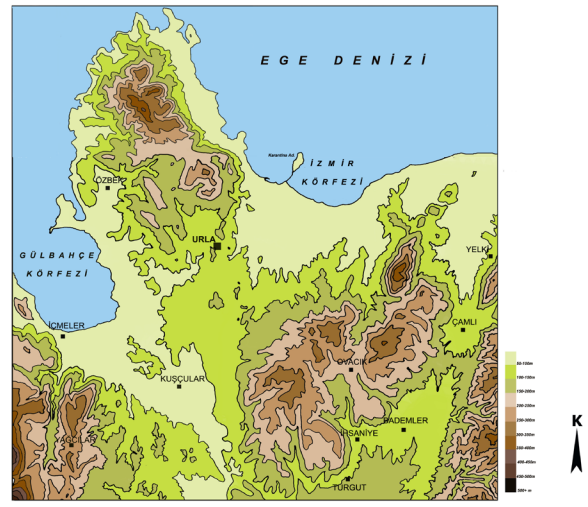
3. URLA'NIN KIRSAL COĞRAFYASI VE TURİZM

Urla'nın kırsal coğrafyası doğal çekicilikleri kadar tarihi ve kültürel çekicilikleri ile de önemli bir turizm potansiyeli oluşturmaktadır. Doğal çekicilikler olarak bildiğimiz iklimatik çekicilikler (sıcaklık, rüzgar, nem, deniz suyu sıcaklığı vb.), jeolojik ve jeomorfolojik çekicilikler (yüksekti ve eğim, litolojik özellikler, koylar, vadiler, plajlar vb.), vejetasyon ve termal çekicilikler Urla'nın potansiyeli değerlendirmeye alınacaktır. Tarihi ve kültürel çekicilikler ise geçmişten günümüze kalan tarihi yapılar ile ilçenin kültürel özellikleri değerlendirilecektir.

İzmir iline bağlı 30 ilçeden biri olan Urla, Ege Bölgesi'nde bulunan yarımada içerisindedir, en büyüğü olarak bilinen, aynı zamanda ismini de aldığı Urla Yarımadası'nın merkezinde yer almaktadır (Mater, 1982). Coğrafi konum olarak: İzmir kent merkezinin batısında, kuzeyde İzmir Körfezi, güneyde Seferihisar, Sığacık Körfezi, batıda Çeşme ve doğuda Güzelbahçe ile çevrilmiştir. Doğal güzellikleri ve tarihi zenginlikleri ile tanınan Urla'nın İzmir'e uzaklığı 35 km'dir.

Arazi yapısı engebeli olan ilçe, Akdeniz ikliminin etkisi altındadır (Şekil 2). Yazlar sıcak ve kurak, kışlar ılık ve yağışlıdır. Yüzölçümü 728 km² olan İlçe'nin % 16'sı tarım, % 57'si orman ve fundalık, % 8'i çayır ve mera alanıdır. Hakim bitki örtüsü; delice, zeytin, koca yemiş, defne, mersin ve makilerdir.

Urla, 1867 yılında İzmir iline bağlı ilçe statüsü kazanmış, ilçe merkezinde ilk belediye teşkilatı 1890 yılında kurulmuştur. 2010 yılı genel nüfus sayımı sonuçlarına göre toplam nüfusu 52.500 kişidir. Nüfusun 7.256'sı köylerde, 45.244'ü de belediye sınırları içinde yaşamaktadır. (TÜİK, 2010). 2000 yılındaki nüfus verilerine göre 49.515 olan ilçe nüfusunu artış göstermesine rağmen, 12.640 olan kırsal nüfusun azaldığı dikkat çekmektedir (Çizelge 1)

Şekil 2: Urla'nın hipsometrik haritası

Çizelge 1: 1927–2010 yılları arası Urla'da kent ve kırsal nüfusu (TUİK)

YILLAR	TOPLAM NÜFUS	KENT NÜFUSU	KIRSAL NÜFUSU
1927	15,548	8,936	6,612
1935	17,073	9,961	7,112
1940	17,858	10,330	7,528
1945	18,415	10,206	8,209
1950	19,309	10,403	8,906
1955	22,424	10,892	11,532
1960	18,754	10,827	7,927
1965	20,625	12,454	8,171
1970	21,170	12,641	8,529
1975	22,774	13,903	8,871
1980	26,066	14,416	11,650
1985	26,907	21,641	5,266
1990	35,467	25,648	9,819
1997	43,087	31,723	11,364
2000	49,515	36,875	12,640
2010	52,500	45,244	7,256

İlçe merkezinin nüfusu son sayımda 7 bin civarında artış göstermiştir. Bunun nedeni; Urla'nın il merkezine yakınlığı, otoyol yapımı ile birlikte ulaşımın daha kolay olması sonucu, işyerleri İzmir'de olan sosyal statüsü yüksek kesimin yerleşim için burayı tercih etmeleridir. İlçe nüfusu her ne kadar ağırlıklı olarak kent merkezinde yoğunlaşsa da, ekonomik yapısının temelini tarım başta olmak üzere, hayvancılık, sanayi ve son yıllarda turizm oluşturmaktadır. Özellikle 2000'li yıllarda ikinci konutlardaki artış ve bazı köylerin mahalle statüsü kazanması ile nüfus değişimi gözle görülür bir değişime uğramıştır. Kırsal alanlardaki nüfus yapısında bu değişim daha belirgin bir şekilde görülmektedir.

İlçe çalışan nüfusunun %50.4'ü çiftçi, %10.2'si işçi, %12'si esnaf-sanatkar, %10.5'i memur, %16.9'u da diğer meslek gruplarından (UTO, 2010). Ancak özellikle ikincil konutların otoyol ile birlikte gelişme gösterdiği ilçede turizm faaliyetleri de hız kazanmaya başlamıştır. Bunun bir diğer nedeni; ikincil konut olarak gelişen ancak daha sonra daimi ikametgah olarak kullanılmaya başlayan alanlar nedeniyle var olan tarım alanlarının azalması ve bu durum karşısında alternatif geçim kaynaklarının düşünülme başlamasıdır.

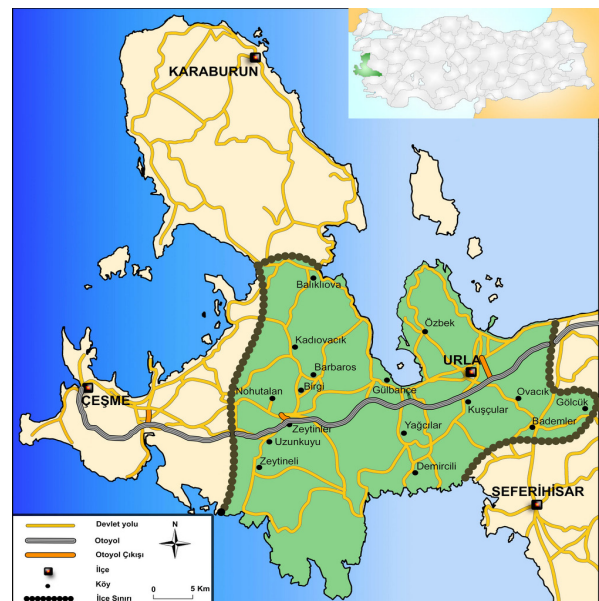
İlçedeki arazi kullanımına baktığımızda; genel arazi kullanımı tarımsal alanlar, orman ve fundalık alanlar, çayır ve mera alanları ile tarım dışı kullanılan diğer alanlar şeklinde ayrılmaktadır (Şekil 3).

İlçe'nin bir Merkez Belediyesi, Merkez Belediyesi'ne bağlı 23 mahallesi ve 14 köyü bulunmaktadır (Şekil 4). Köylerin coğrafi dağılımına baktığımızda; kuzey kıyılarındaki Özbek, güney kıyılarındaki Zeytinler, Uzunkuyu, Zeytinler, Demircili, Yağcılar, Bademler, Gölçük, batı kıyılarındaki Balıklıova, Kadıovacık, Barbaros, Birgi, Nohutalan, Gülbahçe ve merkeze yakın olan Kuşçular ile Ovacık köyleri olarak sıralayabiliriz. 2004 yılı itibari ile kabul edilen 5216 sayılı yasa ile idari sınırların değişmesi ile, Özbek ve Gülbahçe köyleri mahalle statüsü kazanmıştır.

Şekil 3: Urla'da genel arazi kullanımı (Emekli,2005).

Urla'nın kırsal coğrafyası özellikle de köy yerleşmeleri önemli birer çekicilik oluşturmaktadır. Köylerin buldukları coğrafi birim turizm potansiyellerini belirleyerek, kırsal turizm için bir çeşitlilik oluşturmaktadır. Orman köyü, kıyı köyü ve ova köyü olmak üzere gruplandırılan yerleşmeler Urla kırsal kalkınmasında önemli bir yer tutmaktadır.

Özbek Köyü: Geçmiş bin yıl öncesine dayandırılan Özbek Köyü doğası, tarihi ve kültürel öğeleri ile dikkat çeken kırsal yerleşmelerden birisidir. Tarımın yanında balıkçılığın da yapıldığı köyde, asırlık ağaçlar, doğal bitki örtüsü, çeşmesi, hamamı ve kumsalı ile önemli bir kırsal turizm merkezi potansiyeli taşımaktadır. Köyde dikkat çeken bir diğer çekicilik ise hafta sonu kurulan ve özellikle kadınların emeğini sergilediği pazarda, arapsaçı, turp otu, şevketi bostan, karabaş otu, tarhana, erişte, Özbek katmeri, nasır (sigara böreği), kekik, adaçayı, zeytin ve zeytinyağı, domates-biber salçası, köy ekmeği, keçi boynuzu, zeytinyağlı ev sabunu, turunç, üzüm, kayısı ve karabaş otu reçelleri gibi yöreye özgü ürünlerin satılmasıdır.

Şekil 4: Urla'nın yerleşim coğrafyası

Bademler Köyü: “Türkiye’nin ilk ve tek köy tiyatrosu” unvanını taşıyan Bademler Köyü, alışıl gelmiş bir köyün ötesindedir. Tiyatrosu, kütüphanesi ve “Çocuk Oyuncakları Müzesi” ile tipik bir köy yapısından oldukça farklı bir görüntü sergilemektedir. Köy halkının sahip olduğu sosyo-kültürel birikim ile köy içerisinde farklı faaliyetlerin yapılabilmesinde büyük rol oynamaktadır. Bu faaliyetler içinde off-road yarışmaları, bisiklet maratonları ve gençlik organizasyonları gösterilebilir. Kültürel etkinlikleri kadar doğal güzellikleri ile de dikkat çeken Bademler’de çiçekçilik faaliyetleri de oldukça önemli bir yere sahiptir. Köyde pazar günleri kurulan pazarda sebze ve meyvenin yanında, yerel halkın ürettiği el işlerini sergilemesi ve evlerin bahçeleri içeride gözleme satmaları kırsal turizm açısından iyi bir örnek oluşturmaktadır.

Bahlklova: Otantik dokusunu koruyan köylerden biridir. Köy ilk keşfedilen ikincil konut yerlerinden biridir. Tekne kiralanarak çevre koylar gezilebiliyor. Köyün bir diğer özelliği ise geniş tarlaların yanında hemen her evin bahçesinde küçük ya da biraz büyük alanda enginar bulunmasıdır. Bu tarlalarda enginar satışları yerinde yapılabilmektedir.

Gölcük: Gölcük Köyü, Seferihisar yolu üzerinde yer almaktadır. Dağ köyü statüsüne sahip olan Gölcük, doğal güzellikleri, gelenekleri, yeni yeni kurulmaya başlayan bağları ve yerel halkın konukseverliği ile dikkat çekmektedir.

Kuşçular: Urla’nın merkez köylerinden biri olan Kuşçular, ova köyü statüsündedir. Otobana yakın oluşu ulaşımı kolaylaştırırken, aynı zamanda doğal çevrenin diğer köylerdeki kadar yoğun olmamasına neden olmuştur.

Ovacık: İlçenin az nüfuslu ve küçük köylerinden biri olan köy, Türkiye’de ilk ve tek psikodrama eğitimi verilen yer olma özelliğine sahiptir. Ovacık Köyü’nde faaliyet gösteren çiftlikte çeşitli meslek gruplarına verilen psikodrama eğitimi ile dikkat çeken ve farklı bir yapıya sahip olan köy, kırsal turizm için farklı bir çekicilik unsuru oluşturmaktadır.

Yağcılar: Orman köyü statüsüne sahip olan köy, güney kıyılarına ve otobana olan yakınlığı ile önem kazanmaktadır. Bakir güzelliği ve yeni geliştirilmeye başlanan bağları ile dikkat çekmektedir. Bunun yanı sıra bir göçmen köyü olması nedeni ile köydeki gelenek ve göreneklerin izleri de köyü farklılaştırmaktadır.

Demircili: Urla’nın gözde köylerinden biri olan Demircili, kendine has doğal güzellikleri kadar burada yeni yeni gelişen ve kırsal turizm için oldukça elverişli faaliyetlerin yapılabilmesi ile dikkat çekmektedir. Doğa Tesisleri, Titus-Büyükler için oyun ve eğlence alanı , a-t-v ve jeep turları ile farkındalık yaratmaktadır. Bunun yanı sıra köy içerisinde kurulmuş çeşitli restoranlar, başta burayı doğa sporları amacıyla ziyaret eden misafirlere farklı alternatifler sunmaktadır.

Uzunkuyu: Uzunkuyu Köyü Urla’nın Nüfus yoğunluğu büyük olan köylerinden birisidir. Altyapı olanaklarının varlığı ve Çeşme çıkışında yer alan restoranlar, orman içi dinlenme-piknik alanlarının varlığı, köyü diğer kırsal alanlardan ayırmaktadır. Bunun yanı sıra, bir mübadil köy olması da farkındalığını artırmaktadır.

Zeytinler: Diğer köylerin ulaşım kavşağında yer alan Zeytinler köyü, kırsal öğeleri ve zeytincilik faaliyetleri ile bilinmektedir. Özellikle son yıllarda bölgede yeniden önem kazanan zeytin üretimi köyün kimliğini ön plana çıkartmaktadır.

Zeytineli: Urla’nın güney kıyılarındaki kırsal yerleşmelerden biri olan Zeytineli köyü, ulaşım açısından sapa kalması nedeniyle bu dezavantajını, bakir güzelliklerini saklayabilmesi ile avantaja dönüştürmüştür. Köy merkezinin denize yakın oluşu, manzara güzelliği, köy içerisinde eski yıkılmış taş evlerin bulunması, yakın çevredeki kamp alanlarının varlığı gibi faktörler köye olan ilginin artmasında etkili olmaktadır.

Nohutalan: Hafif engebeli bir topografya üzerinde kurulan ve Çeşme yolu üzerinde küçük, şirin bir Boşnak köyü olan Nohutalan, adını da aldığı nohut üretiminin yanı sıra, kavunları ile de ünlüdür. Bölgeye has bu yerel ürünleri ile olduğu kadar, yakın çevredeki piknik alanları, ve ulaşım kolaylığı nedeniyle dikkat çekmektedir.

Kadıovacık: Urla’ya bağlı olan Kadıovacık Köyü, ilçenin batı kıyılarına yakın ve engebeli bir topografya üzerine yerleşmiştir. Köy çevresinin doğal güzellikleri kadar, meydanında oturulabilecek birkaç kahvehanenin varlığı, otantik yapısı burayı özellikle kırsal turizm anlamında önemli kılmaktadır.

Birgi: Urla İlçesinin geri kalmış, göç veren küçük köylerinden birisidir. Köyün tepelerinde bulunan yel değirmeni ve harabe eski evler göze çarpmaktadır. Ayrıca köyü ön plana çıkaran bir diğer özellik de pansiyonun varlığıdır. Yılın belli döneminde yurtdışından gelen misafirlerin kullandığı bu pansiyon, turizm açısından önemli bir çekicilik oluşturmaktadır. Köy çevresindeki bir başka çekicilik de Birgi ile Barbaros arasındaki gölettir. Bu göletin yakınında yer alan restoran gelen misafirlerin yeme içme ihtiyaçları için bir alternatif oluşturmaktadır.

Barbaros: Küçük ama güzel doğası ve Barbaros Çocuk Köyü ile bilinen bir yerleşim yeridir. Köy, meydanındaki Camii, dükkanlar ve kahvehanelerin yanı sıra, Çanakkale Savaşlarında resmi kayıtlarda yer alan şehitleri anısına yaptırılan mermer büst ile farklı bir anlam kazanmaktadır. Doğal güzellikleri kadar sosyo-kültürel ve tarihi yapısı ile de oldukça özel bir yerleşme olarak, turizm için bir potansiyel oluşturmaktadır.

4. URLA’DA TURİZMİN TARİHSEL GELİŞİMİ

Urla İzmir’e yakınlığı, el değmemiş bakir alanları, iklimi ve manzara seyir noktaları ile kıyı-deniz turizminin yanı sıra başta kırsal turizm olmak üzere, farklı turizm türleri için de potansiyel taşımaktadır. Günümüzde artık kıyı-deniz turizmi tek başına yeterli çekiciliği sağlayamamaktadır. Bu nedenle alternatif turizm arayışları içine girilmelidir (Emekli, 2005). Çünkü son yıllarda tüm dünyada farklı turizm türlerinin geliştirilmesi için yeni arayışlar başlamıştır

İzmir’e yakınlığı, deniz turizmine uygun kıyıları, yaz aylarının bunaltıcı sıcaklığı hissettirmeyen iklimi ile Urla, 1960’lardan bu yana İzmir’in yazlık tatil ihtiyacını ilk karşılayan ilçelerden biri olmuştur. Urla’nın coğrafi konumun sunduğu avantajlar ve ulaşım kolaylığı nedeniyle ikinci konutlar için elverişli bir sayfiye alanı oluşturan ilçe, 1969 yılında açılan Nebioğlu Tatil köyü ile turizm adına önemli bir adım atmış, ancak bu atılımların devamı gelmediği için Çeşme’nin gölgesi altında kalmıştır. Her ne kadar Çeşme ön plana çıkmış olsa da, Urla’nın İzmir’e yakınlığı, özellikle İzmir-Çeşme otoyolunun Urla-İzmir kısmı ile erişilebilirliği yüksek olması, deniz turizmine uygun kıyıları, yazın

bunaltıcı sıcığını hissettirmeyen iklimi ile 1960'lardan bu yana İzmir'in ikinci konut ihtiyacını karşılayan ilk ilçelerden biri olmuştur (Emekli, 2005). İkincil konutların iç turizme sağladığı hareketliliğin devamını 1970'li yıllarda çeşitli kamu kurum ve kuruluşlarına ait sosyal tesislerin ve kamp alanlarının ilçenin Zeytinalan-Yücesahil-İskele-Çeşmealtı gibi sahil yerleşmelerinde kurulması sağlamıştır.

1980'li yıllardan sonra, Urla'nın İzmir'e olan yakınlığının yanında, İzmir kent merkezi ile bağlantısının daha da gelişmesi sonucunda, kıyı ve orman alanları içerisinde rekreatif etkinlikler ve turizm hareketliliği artmıştır. Yapımına 1989 yılında başlanan ve 1997 yılında hizmete açılan İzmir-Çeşme Otoyolu'nun da bu duruma etkisi oldukça fazladır. Çünkü ulaşılabilirlik anlamında İzmir'e en yakın ve en kolay güzergâhta olan Urla için özellikle yaz aylarında yöreye hem İzmir içinden hem de il dışından birçok ziyaretçi gelmeye başlamıştır.

2000 yılı ve sonrası otoyolun işlevini daha fazla artırması ile Urla kıyıları yoğun ikinci konut kullanım alanına dönüşmüştür. Arazi fiyatlarının düşük olması, İzmir'e ulaşım kolaylığının bulunması, ikliminin etkisi ve turizme elverişli kıyıların varlığı Urla'nın, kıyılarında bu değişimi ortaya çıkartan özelliklerindedir. Bu dönemdeki bir değişim, Urla'nın sahip olduğu Yassıca Ada'nın İzmir Büyükşehir Belediyesi tarafından 2001 yılında işletilmeye başlanması ve adaya yapılan düzenli seferlerde görülmektedir. Adaların da turizme açılması ile birlikte, Urla'da yapılan turizm faaliyetleri çeşitlendirilmiş, yarımada kıyılarındaki yoğunluğa alternatifler üretilmeye çalışılmaktadır.

Günümüzde her ne kadar Urla'nın turizmdeki varlığı ikinci konutların egemenliği altında kalmaktaysa da, son yıllarda bu evlerin daimi yerleşim alanlarına dönüşmesi, ilginin kıyının arkasındaki doğal çevreye kayması ve Dünyadaki turizm trendlerinin etkisi ile Urla turizmi yeni bir çehre kazanmaya başlamıştır.

5. URLA'DA NEDEN KIRSAL TURİZM GELİŞTİRİLMELİDİR?

İzmir'e yakınlığı, el değmemiş bakir alanları, antik kalıntıları, sivil mimari örnekleri ve geleneksel yaşam özelliklerini koruyan köyleri, burada zeytin ve üzüm başta olmak üzere coğrafi işaret oluşturabilecek yerel ürünleri ile Urla kırsalı, özellikle kırsal turizm faaliyetleri için önemli bir potansiyel oluşturmaktadır. Bu potansiyelin Urla'da kırsal turizm alanında değerlendirilmesine yönelik çekicilikler dışındaki gerekçelere baktığımızda;

- İlçenin, Büyükşehir baskısı altında yapılaşmasının artması, tarım alanlarının gerilemesi,
- Tarımsal ürün çeşitliliğinin fazla olması ve bu ürünlerden coğrafi işaret oluşturabilecek potansiyelin varlığı,
- Antik dönemden günümüze ulaşan zeytinyağı ve şarap kültürünün sahiplenilmesi,
- Kırsal alanlara yönelen turistik talebin artış göstermesi,
- Kırsal alanlarda farklı fonksiyonları taşıyan tarım çiftliklerinin gelişme göstermeye başlaması gibi faktörleri sıralayabiliriz.

Urla'da kırsal turizmi destekleyebilecek bu faktörlerin dışında sahip olduğu doğal, tarihi ve kültürel birçok çekicilik mevcuttur. Bu çekicilikler;

5.1. Doğal Çekicilikler

Urla'nın doğal çekiciliklerine baktığımızda; jeolojik ve jeomorfolojik çekiciliklerde arazinin yapısı, yükselti, eğim, kıyılar, vadi ve koylar gibi çekicilikler, iklimik çekicilikler ise iklim, sıcaklık, yağış, mevsimler, deniz suyu sıcaklığı, rüzgar, nem gibi iklimsel öğeler ele alınmalıdır. Bu öğeler; Jeolojik ve jeomorfolojik çekicilikler; Urla Yarımadası, Batı Anadolu ile birlikte oluşumunu büyük oranda III. Zamanın ikinci yarısı olan neojen tamamlamış, bu meydana gelen tektonizma sonucu horst-grabenler oluşmuştur. Horstlar E-W uzantılı yüksek kesimleri oluştururken, grabenler iç kesimlerde verimli ovalar ile kıyıda alçakta kalan kısımların sular ile dolması sonucu körfezleri oluşturmuştur. Urla Yarımadası yükselme hareketleri sonucu yüksek kısımları oluştururken, güney ve kuzeyinde kalan alçak alanlar ise denizel alanları oluştururlar. Urla merkezinin bulunduğu alanlar, doğu ve batısındaki bulunan yüksek alanlar arasındaki çukur alanları oluşturmaktadır.

Turizm açısından çekici alanlar ise kıyı çizgisi ile kıyı kenar çizgisi arasındaki, kıyı diye terminolojiye geçen alanların enine ve boyuna genişlikleridir. Arazi denize doğru hafif eğimde olan ve kıyı boyunca uzun mesafede devam eden kıyılar, deniz turizmi açısından çekicilik gösteren alanlardır. Ülkemizde genel olarak uzun kıyılar bulunmamakta ve sık sık topografya tarafından kesintiye uğramaktadır. Urla ise bu genellemeye uymakla beraber bölge içinde farklılıklar göstermektedir. Kuzey kıyıları, İskele-Çeşmealtı çevresi kuzey kıyılarına göre daha geniş sahillere sahiptir. Güney kıyıları ise topografya açısından farklı alanları içerdiğinden vadi ve koylarla sınırlanan dar kıyılara sahiptir. Bu nedenle yaz aylarında kuzey sahilleri تنها alanları oluştururken, güney kıyıları ise kısmen daha kalabalık alanları oluştururlar.

Kıyılar, Urla kentinin gelişiminde önemli bir çekicilik oluşturmaktadır. Tektonik hareketlerin etkili olduğu sahada, kıyıya dik ve paralel fayların birbirini kesmesi kıyıların oluşumunda belirleyici olmuştur. Antik dönemden bu yana bir liman kenti olan Urla'da kıyılar çekiciliğini korumaktadır. Bu nedenle özellikle kıyı turizminin ve ikincil konutların yer seçiminde ilk tercih edilen yerler arasında bulunmaktadır. Kıyıların yerleşim ve tatil amaçlı kullanımı: Zeytinalan, Çamlıca, Yücesahil-Kalabak, İskele, Çeşmealtı, Denizli, Kocadere, Gülbahçe, Balıklıova, Özbek kıyılarında yerli konutlardan çok ikincil konutlar vardır. Kızılcım ormanları ve zeytinliklerin daha yoğun olduğu Urla'nın güney kıyıları ikincil konut açısından daha az tercih edilmektedir.

Topografya açısından farklı alanlar ise farklı turizm faaliyetlerine olanak tanıdığı için çekicilik oluştururlar. Yükselti açısından alçak ve yüksek alanlar farklı iklim, vejetasyon alanları oluşturduğu için değişik turizm faaliyetlerine de olanak sağlamaktadır. Batı Akdeniz'de olduğu gibi yaz ve kış turizminin bir arada yapılması, yükseltinin fazla olmaması nedeniyle Urla'da mümkün görünmemektedir. Buna karşın denize paralel ve dik olarak karayı kesen fayların mevcudiyeti adaları, yarımadalara oluşturarak farklı turistik çekicilikler oluşturmaktadır. Bu fayların bulunduğu alanlardaki içmeler de farklı turistik çekiciliklerdendir. Malgaca İçmeleri, İzmir'in önemli içmeleri arasındadır. Malgaca İçmelerinin suyunun özellikle mide hastalıklarına iyi geldiği bilinmektedir. Konaklama tesisi olmayan içmelerden gününbirlik yararlanılabiliyor.

Urula, orta enlemlerde bulunmaktadır. Bunun sonucunda dört mevsim belirgin olarak yaşanmaktadır. Deniz banyosu için uygun deniz sıcaklıkları ise 22–28 °C'dir. Bu değerler itibariyle Urula Yarımadası kıyıları, Mayıs başlarından ekim sonlarına kadar uygun deniz suyu sıcaklığına sahiptir. Akdeniz kıyılarına göre kısmen kısa olan denize girme süresi, kuzeyde bulunan Karadeniz kıyılarına göre oldukça uzundur.

Akdeniz iklimi etkisinde bulunan ilçede yazlar sıcak ve kurak geçerken, kışlar ılık ve yağışlı geçmektedir. Urula'da ortalama sıcaklık 17,5 °C, ocak ayı ortalama sıcaklığı 7 °C, temmuz ayı ortalama sıcaklığı 28,5 °C 'dir. Ortalama maksimum sıcaklıklar 34–35 °C'dir. Yıllık ortalama yağışlar 500–700 mm.'dir. Bu yağışlar büyük kısmı kış aylarında düşerken, yazlar sıcak ve kurak geçmektedir. Genel hava akımının ve yerel rüzgarların etkinliği dört mevsim devam etmektedir. Özellikle yazları denizden karaya ve karadan denize esen etezyen rüzgarı yaz aylarında Urula'yı cazip kılmaktadır.

Akdeniz iklimi görülen yarımada doğal bitki örtüsü, sıcaklık ve ışık istekleri yüksek bitki türlerinden oluşmaktadır. Fizyonomik görünüm ve boyutlarına göre yarımada doğal vejetasyon formasyonları; orman formasyonları (Kızılcım ormanları), maki formasyonu (Akdeniz çalılıarı) ve diz boyunu geçmeyen garig formasyonu olarak üç grupta incelenmektedir.

Bitki örtüsü tek başına bir çekicilik oluşturmamasına karşın bütünleştirici bir çekiciliği vardır. Bitki örtüsünden yoksun turizm alanlarının pek çekiciliği olmamaktadır. Buna karşın Urula'da orman ve fundalık alan tahribi ise hızla devam etmektedir. Zaten geniş oranda tahrip olan yarımada ormanları son 20 yıllık süreçte hızlı bir tahribe maruz kalmıştır. Yıllar itibariyle arazi kullanımlarına baktığımızda sekiz yıllık bir süreçte çok önemli farklar görmekteyiz. Orman ve fundalık alanlar 1995'te %65 iken, 2003'te bu oran %8 azalarak %57'ye düşmüştür. Bu orman alanları içinde ise %12 gibi çok yüksek bir yüzdeye tekabül etmektedir. Yine bu oran sekiz yıllık kısa süreç içinde her 10 ağaçtan birinin yok olduğu anlaşılmaktadır. İleriki 20–30 yıllık süreçte de artarak devam edeceğini düşünürsek bu oranın %20'lere düşmesi beklenti dahilindedir.

5.2. Kültürel çekicilikler

Urula'nın turizm potansiyelinde tarihi ve kültürel çekicilikler de önemli bir paya sahiptir. Kent 8.000 yıllık yerleşimiyle tarihe tanıklık etmektedir. Limantepe yerleşiminin tarihi M.Ö. 6000 yıllarına kadar uzanır. Kentin ilk yerleşmesi tarıma dayalı yerleşmelerin ortaya çıktığı Neolitikte dayanır. Daha sonra üretimin artması sonucu ortaya çıkan ticaret, Urula'yı ikinci bir cazibe merkezi haline getirmiştir. 19. yüzyılın sonuna dek giderek azalarak olsa bile Urula Limanı önemini korumuştur. 20. yüzyılda ticaret limanı özelliğini önemli ölçüde kaybetmiş ama bir diğer fonksiyon turizm açısından önemli hale gelmiştir. Sonuçta Urula'da Limantepe'den Klazomenai'ye, Büyük İskender İmparatorluğundan Osmanlı Dönemine kadar olan zaman diliminden kalan önemli tarihi kalıntılar mevcuttur. Bunların yanında yakın tarihte Urula'da yaşamış olan ünlü insanlar adına kültürel, sportif etkinlikler düzenlenmektedir. Urula'da bulunan kalıntılar ve bu etkinlikler aşağıda kısaca tanıtılacaktır.

Urula çok eski bir yerleşim merkezi özelliğindedir. Tarihi M.Ö. 6000 yıllarına kadar uzanır. Yapılan araştırmalarda

Limantepe Höyüğü'nün M.Ö. 6000 yılına tarihlenen bir yerleşme olduğu ortaya çıkmıştır. Prehistorik höyükte Troia II. kültürü ile çağdaş, kuleleri olan, at nalı şeklinde bir surla çevrelenmiş küçük bir liman kentinin varlığı ortaya çıkarılmıştır. 1995 yılında kısmen açığa çıkarılan koridorlu ev ve IV. Orta Tunç Çağı tabakasında görülen oval evler, mimari açıdan önem taşımaktadır. Limantepe bu özelliğiyle dünyada ilk liman ve kentleşme örneği olarak ortaya çıkmaktadır. (Emekli, 2005).

Klazomenai işliği kendi dönemine ait küçük buluntularla birlikte açığa çıkarılmıştır. Bu buluntuların bize verdiği tarihlere göre Urula'da kazısı yapılmakta olan işlik, M.Ö.6. yüzyılın ilk yarısında kurulmuştur. Bu işlik, yüzyılın ortasında Persler'in Lydia ile birlikte İyon kentlerini ele geçirdikleri dönemde terk edilmiş; yüzyılın son çeyreği içinde yeni düzenlemelerle tekrar kullanılmıştır. Tüm yerleşmede de izlenebildiği gibi bu tesis, M.Ö.500 dolaylarında İonia ayaklanması sırasında bir daha terk edilmiş ve daha sonra kullanılmamıştır. M.Ö. 4. yüzyılda işliğin bulunduğu alan üzerinde inşa edilen büyük bir yapı için gerekli tesviye çalışmaları sırasında, kaya içine oyularak yapılan tesisin içi doldurulmuş, üzeri örtülmüş ve kayaya oyulmuş alt yapısı bu şekilde günümüze kadar korunup gelmiştir.

İlçenin sahip olduğu bir diğer kültürel çekiciliği ise, her yıl düzenli olarak düzenlenen ve 2600 yıllık bir geçmişe sahip olan 14 Ağustos Urula Bağbozumu Şenlikleri gelmektedir. Her yıl birçok sanatçının da davet edildiği bu şenliklere İzmirli milletvekillerinin yanı sıra Urula dışından da birçok insan ilçeye gelmektedir. Şenliklerde halk oyunları gösterileri de düzenlenmektedir. Her yıl 14 Ağustos'ta yapılan bu şenlikler, ilçe tanıtımı için de önemli bir yer tutmaktadır. Şenliklerin son gününde, üzümden incire, zeytinden çiçeğe birçok sebzedden meyveye yüzlerce değişik ürünün yer aldığı ürün yarışması da düzenlenmektedir.

Somut kültürel değerleri kadar soyut olanları ile de dikkat çeken Urula'da önemli simaların yaşamış olması da ayrı bir çekicilik oluşturmaktadır. Necati Cumalı, Tanju Okan, Yorgo Seferis gibi isimler bunlardan bazılarıdır.

Urula'nın sahip olduğu tüm bu değerler, ilçede birçok turizm etkinliğinin yapılabilmesine, var olanların da çeşitlenebilmesine olanak sağlamaktadır. Özellikle son dönemlerde kırsal alanların da turizmde kullanılmaya başlanması ile bu çeşitlilik daha da artmış, Urula ekonomisinde ve kırsal kalkınmasında etkili bir araç olma yolunda önemli bir yol kat etmiştir (Şekil 5).

Eğitim seviyesinin ve sosyo-kültürel yapının değişmesi ile moda olmaya kırsal alanlarda, çiftlik yapısında kurulmuş ve çevresine çeşitli ürünler sağlayan işletmelerin önemi artmış, bu işletmeler üretim alanı olma özelliklerinin yanı sıra aynı zamanda turizm konaklama olanakları olarak da sağlamaya başlamıştır. Kırsal yaşamı yerinde görmeyi sağlayan ve çeşitli etkinliklerin yapılabildiği çiftliklere Urula'da da rastlanmaktadır. Bu çiftliklerin bazıları Kemalbey At Çiftliği ve Rahatla At Çiftliği olarak söylenebilir.

Urula Kuşçular Köyü yakınlarında Kazderesi Mevkiinde yer alan Kemalbey At Çiftliği, oldukça geniş bir alanda kurulmuş, yöreye has zeytin ağaçlarının varlığı, atçılık faaliyetleri, kırsal öğelerle oluşturulmuş konaklama olanakları ile kırsal turizm için önemli bir öge oluşturmaktadır. Ayrıca doğa ile iç içe olmak amacıyla tasarlanan çiftlikte, tamamen doğal ortamlarda yetiştirilen ürünler ve bu ürünleri kullanarak

Şekil 5: Urla'da turizm olanakları

yapılan yöreye özgü yemekler misafirlere sunulmaktadır. İlçedeki bir diğer çiftlik de Rahatla At Çiftliği'dir. Burayı tercih eden günübirlikçiler başta olmak üzere tüm turistler, özellikle atların ve diğer hayvanların olduğu doğal ortama gelip, şehrin yoğun temposunu geride bırakarak rahatlamak istemekte, Urla'nın kırsal yaşamını yerinde yaşayarak farklı bir deneyim yaşamak istemektedirler.

İlçede farklı lezzetlerin bulunduğu bir başka mekan da Urlice şarap işletmesidir. Çiftliklerden farklı olarak Urla'nın tarihi bağlarını canlandıran, bu bağlardan dünyaca ünlü şaraplar üretimi yapılmakta, Slow Food felsefesi birebir yaşatılmaktadır. Urla'da buna benzer birçok butik şarap evi yeni yeni yayılmakta, yerel halk için yeni bir kazanç kapısı oluşturmaktadır. Bağcılık ve şarapçılık alanında Urla'yı tanıtan bir başka işletme de Uzbaş'tır. Tamamen organik bir üretim anlayışıyla kurulan Uzbaş "Urla şato şarabı" markasını yaratarak yöreyi tanıtmaya ve ekonomik kazanç getirme amacıyla yola çıkan önemli bir yatırım olarak dikkat çekmektedir.

Urla'nın sahip olduğu doğal çekiciliklerin yanı sıra yörenin tarihi ve kültürel değerleri burada ekoturizm faaliyetlerinin geliştirilmesinde de etkili oluştur. Özellikle kırsal öğelerin baskın olduğu kıyının gerisinde kalan alanlar ekoturizmin gelişme alanı açısından oldukça elverişlidir. Ayrıca ekoturizm faaliyetleri ile birlikte ilçenin sahip olduğu doğal, tarihi değerlerin yanı sıra, kıyı-kır entegrasyonuna gidilerek, bölgede bütünleşik turizm anlayışı da kullanılmış olmaktadır.

Urla'da ekoturizm güzergahları olarak belirlenen alanların bir bölümü başta dağcılık klpleri olmak üzere çeşitli gruplar tarafından halihazırda kullanılan, bir bölümü ise sahip olduğu özellikler ile önemli bir potansiyel oluştur gzergahlardır. Ege Turizm Derneği'nin yayımladığı "İzmir Ekoturizm Güzergahları" adlı çalışmada bu güzergahlara ait

gruplandırma ve özellikleri şu Şekilde verilmiştir (Ege Turizm Derneği, 2009):

- Doğayı keşfetme amaçlı güzergahlar
- Kültürü keşfetme amaçlı güzergahlar
- Doğayı ve kültürü keşfetme amaçlı güzergahlar

Bu doğrultuda Urla ilçesinde oluşturulabilecek güzergahlardan bazıları şunlardır: (Şekil 6)

Urla'nın güney sahillerinde yer alan kırsal yerleşimler ile henüz el değmemiş güzellikteki Demircili sahil güzergah olarak belirlenmiştir. Güzergahın başlangıç noktası Demircili Köyü olarak belirlenmiş ve buradan sahile doğru inerek kıyı boyunca Altınköy yerleşmesine doğru bir yol izlenmiştir. Bu güzergah üzerinde Demircili Köyü'nün kırsal özellikleri ve sahip olduğu değerler turistlere tanıtılarak, yre insanının bu değerlerinin farkındalığı da sağlanmaya çalışılmıştır. Daha sonra kıyı üzerinden doğuya doğru Altınköy yerleşmesi kıyısına kadar yol üzerinde daha çok traking özellikli bir yürüyüş belirlenmiştir. Burada da ekoturizmin turistler için spor aktivitelerine katılabilme olanağı da yaratılmıştır. Böylelikle Urla için belirlenen eko turizm güzergahlarından 1 numaralı olan projede birçok kaynak turizm için kullanılmakta ve kitle turizmden korunarak kullanılması sağlanmaktadır.

Şekilde (Şekil 7) belirlenen iki numaralı güzergah için Urla'nın sahip olduğu bir çok değer ve kaynak beraber kullanılmış, çok çeşitli ve uygulanabilirliği yüksek bir eko turizm güzergahı oluşturulmuştur. Güzergahın başlangıç noktası olarak İskele Mahallesi seçilmiştir. Burada sabah saatlerinde kendine özgü bir Şekilde her sabah açılan balık mezatına uğrayarak, yerel bir özellik turistlerin kullanımına kazandırılmaya çalışılmıştır. Buradan sonra Urla için oldukça önemli bir isim olan Yorgo Seferis'in yaşadığı ev ziyaret amacıyla güzergaha alınmıştır. Nobel dll bir yazarın Urla için yaratacağı turistik değer bu Şekilde uygulanabilirlik kazanmıştır. Buradan ayrılarak Urla'nın sahip olduğu bir başka değer olan Zeytinyağı İşliği'ne uğranmıştır. Anadolu üzerinde tarihte bilinen ilk zeytinyağı fabrikası olarak gün yüzüne çıkarılmış bu yer, restorasyonları ve çalışmaları tamamlanarak orjinalinin birebir aynısı olarak tekrar hayata geçirilmiştir. Hatta son olarak buradan 2600 yıl önceki tekniklerle tekrar zeytinyağı elde etme yoluna gidilmiştir. Böylesine önemli bir tarihi değer de eko turizm içerisine dahil edilerek Urla'nın bu alandaki gücü ortaya konmaya çalışılmıştır. Daha sonra

Şekil 6: Demircili - Altınköy ekoturizm güzergahı

Şekil 7: Urla İskele ekoturizm güzergahı

içinde tırmanışın da olduğu Şehitlik Tepesi olarak da bilinen Yıldız Tepe'ye doğru bir yol izlenmiştir. Burada hem manzara özellikleri hem de orman içinde yürüyüş yapılarak turistlerin spor yapması da düşünülmüştür. Tepeden indikten sonra varış noktası olarak Limantepe arkeolojik kazı alanı seçilmiş ve buradaki tarihi değer güzergaha kazandırılmaya çalışılmıştır. Böylelikle kültür-doğa, kent-kır bütünleştirilerek turistlere sunulması düşünülmüştür.

Urla için belirlenen 3 numaralı eko turizm güzergahı üzerinde (Şekil 8) ise daha çok kırsal karakterli değerler ve yerel özellikler üzerinde durulmuştur. Başlangıç noktası olarak kırsal karakterin oldukça yoğun olarak hissedildiği Nohutalan Köyü seçilmiştir. Buradan açıdan oldukça estetik ve kendine özgü bir mimariye sahip evleri ile ünlü Birgi Köyü'ne geçilmiştir. Buradan Barbaros Köyü'ne geçilirken orman yangınlarında su temin etmek için yapay olarak oluşturulmuş yaklaşık 3 m. derinliğe sahip Birgi Göletleri kenarından geçilmiştir. Daha sonra da Barbaros Köyü'ne geçilerek buradaki birçok yerel özellik eko turizm içerisinde değerlendirilmeye çalışılmıştır. Özellikle sulama yapılmadan organik tarım yöntemleriyle yetiştirilen kavunları ve zeytin odunu ile yanan fırınlı sobada pişen çalkama ile tanınan Barbaros Köyü'nde turistlerin bu değerlerden yararlandırılmaları da düşünülmüştür.

6. URLA KIRSAL COĞRAFYASINI TURİZM ARACILIĞIYLA DEĞERLENDİRİRKEN NELER YAPILMALI?

Urla'nın sahip olduğu tarihi ve doğal güzelliklerinin çeşitli turizm faaliyetlerinde kullanılabilmesi, ancak ilçedeki sosyo-ekonomik gelişme açısından en doğru seçeneklerin başında kırsal turizmin geldiği yadsınamaz bir gerçektir. Çünkü Urla'nın kıyı kesimlerinde deniz-güneş-kum hakimiyeti devam etmekte, bu durum turizmin belli bir noktada ve belli bir mevsimde gerçekleşmesine neden olmaktadır. Oysa kırsal turizmde mevsim kavramı yoktur ve turizmin yılın her döneminde gerçekleşmesine olanak tanımaktadır. Ayrıca kıyılarıdaki yoğunluğa karşın ilçenin diğer alanlarında turizmin gerçekleşmesini sağlayarak, turizmin coğrafi dağılımında denge unsuru oluşturmaktadır. İlçede yapılan diğer turizm faaliyetleri ile entegre olarak daha etkin bir ekonomik kaynak oluşturmaktadır. Kırsal turizmde turist profilinin diğer turizm türlerinden farklı olduğu çeşitli çalışmalarla belirlenmiştir. Bu durum kırsal turizmin doğal çevre ve

Şekil 8: Nohutalan - Barbaros Köyü ekoturizm güzergahı

kültürel mirasını korumasında etkili olmaktadır. Böylelikle sürdürülebilir turizm anlayışının en etkin uygulamaları alanını da oluşturmaktadır. Aynı zamanda etkin bir tanıtım aracı olarak kullanılan kırsal turizm, Urla'da farklı etkinliklerle uygulama alanı bulmaktadır. Urla'nın sahip olduğu kırsal çekiciliklerin turizm aracılığıyla değerlendirilmesi için uygulanabilecek etkinlikleri şu şekilde sıralayabiliriz:

- İlçede yerel halk, STK ve yerel yönetime, kırsal turizm ile ilgili akademik çevreler, uygulayıcılar ve deneyimi olan başka kırsal alanlardan gelen kişilerin eğitim vermesi, özellikle yerel halkın kırsal turizm ile kaynaştırılması.
- Urla ilçesi kuzey kıyıları, batı kıyıları, güney kıyıları ve orta kesim olarak ele alınarak incelenmeli, Urla'da yapılabilecek turizm türleri buna göre belirlenerek coğrafi dağılımları haritalandırılmalıdır
- İlçede son yıllarda gelişme gösteren bağcılık ve şarap üretimi kırsal turizm için bir araç olarak kabul edilmeli ve buna yönelik olarak turistlerin, şarap bölgesinin niteliklerini tecrübe etmek ya da üzüm, şarap tadımı için bağlara, şarapçılara gelmeleri sağlanmalı, şarap festivalleri düzenlenmelidir.
- İlçenin sahip olduğu özgün değerler, kırsal ürünler coğrafi işaret olarak tespit edilmeli, bir markaya dönüştürülmelidir. Belirlenen noktalarda bu ürünler tarımsal kökenli hediyelik eşyalar olarak da satılabilir.
- Urla'nın kültür tarihinde önemli yeri olan zeytin, üzüm gibi ürünlerin üretimini artırılması, yan ürünlere dönüştürülerek pazarlanması.
- İlçe kırsalında yetiştirilen gerek tarımsal gerekse doğal ürünlerin mevsiminde toplanarak kurulan eko pazarlarda sergilenmesi, yerel halk tarafından satışlarının yapılması.
- İlçenin doğasını ve kültürünü tanıtabileceği kırsal alanlarında yürüyüş parkurlarının oluşturulması, ekoturizm faaliyetlerinin geliştirilmesi.
- Tarihi zeytin işliğinin sözü edilen parkurlarla entegre edilmesi ile "agro parkurların" oluşturulması.
- Urla'nın çeşitli bölgelerinde gelişme gösteren çiftliklerin farklı fonksiyonlar kazanmasını sağlayarak (konaklama, sayış) yerli ve yabancı turistlerin bu alanlara çekilmesi.
- Ege kültürünü temsil eden zengin Urla mutfağını seçilmiş kırsal alanlarda geleneksel şekilde turistlere sunulması.

- Türkiye’de ilk örneğini Urla ile aynı yarım adada bulunan Karaburun ilçesinde gördüğümüz köy pansiyonculuğu uygulamasının Urla’da da geliştirilmesi.

Urla’nın kırsal coğrafyasında uygulanabilecek bu etkinlikler ile turizmin kırsal kalkınmaya yönelik oldukça önemli bir araç olduğu söylenmelidir. Bu aracın doğru kullanılması ile Urla kırsal alanlarında;

- Urla’nın kırsal yerleşmelerinin sosyo-ekonomik yapısını ve doğal coğrafi kaynaklarını korumak, kırsal kalkınmaya destek vermek,

- Urla’nın seçilmiş köylerinde planlı-projeli kırsal turizmi geliştirerek, İzmir ve Urla turizminin çeşitlendirilmesine (tür ve mekan olarak) katkı vermek,

- Urla’nın yanı başındaki kırsal alanların; özellikle gençlerin ve öğrencilerin boş zamanlarını değerlendirmek, doğaya açılmak, doğa sporları yapmak, köyleri tanımak, köylüyü bilinçlendirmek şeklinde bir dizi etkinlikler çerçevesinde değerlendirilmesini sağlanabilecektir.

7. SONUÇ VE ÖNERİLER

Urla’nın İzmir metropol sınırlarına yakınlığı, otoyolun ulaşımı kolaylaştırması, hızla artan ikincil konutların kontrolsüz artışı, plansız yapılaşmalar, tamamlanamayan alt yapı ve kanalizasyon sistemleri, deniz ve kıyı kaynaklarının kirlenmeye başlaması ile birlikte başta ilçenin kırsal alanları, tarımsal üretim bölgeleri, tarımsal ürün çeşitliliği yoğun baskı altında kalmış, kırsal halkı zarar görmeye başlamıştır. Bu olumsuzlukların ortaya çıkardığı tehditlere karşı bazı önlemler alma ihtiyacını doğurmuştur. Yerel halkın çıkarlarını koruyarak, kırsal alanların korunmasını sağlayan önlemlerden biri de kırsal turizmdir.

Kırsal turizm, kırsal alanlarda ve kırsal yerleşmelerde gerçekleşen bir turizm türü olması nedeniyle, kırsal kalkınma için çok önemli bir araçtır. Kırsal kalkınma, kırsal alanlarda yaşayan toplumun yerinde, yerel ekonomiyi kullanarak, kalkınmalarına büyük destek verir. Urla sahip olduğu kırsal özellikleri nedeniyle kırsal kalkınma stratejilerine ihtiyaç duyan ilçelerden biridir. İlçe, köy sayısı ve kırsal nüfusu, elverişli doğal çevre koşulları, tarımsal ürün çeşitliliği, tarihsel ve arkeolojik zenginlikleri, kültürel özellikleri, el sanatları dikkate alındığında kırsal kalkınma açısından oldukça şanslıdır. Bu nedenle öncelikle kırsal özelliklerini yaşatmak, tarımı geliştirmek, korumak zorundadır. Her şeyi bir tarafa bırakarak sadece kırsal turizme odaklanmak gibi bir yanlış düşmemelidir. Aksi takdirde kıyı turizmindeki hatalar kırsal alanlarda da tekrarlanır ve geri dönüşü olmayan kullanımlar Urla’da kırsal turizmi başlamadan bitirir. Bu nedenle kırsal kalkınmaya ilişkin stratejilerin belirlenmesi ve geliştirilmesi gerekmektedir.

Kırsal turizmin gelişebilmesi için köylerin coğrafi konumu ve kuruluş yeri uygunluğu, doğal güzelliklerin, tarihsel, kültürel çekiciliklerin varlığı ve korunmuş olması, altyapı yeterliliği, kırsalda coğrafi ortama uygun konaklama olanakları, kırsal-geleneksel üretim biçimlerinin varlığı ve turiste sunumu, yerel halkın turizm için gönüllü olması önde gelen koşullardır. Bu özelliklerin Urla kırsalına ve kırsal halka adapte edilmesi gerekmektedir.

Kırsal turizmi geliştirme politikasının; yerel halk, STK ve yerel yönetim birimleri başta olmak üzere, eğilimin de belirlenmesi koşulu ile birlikte ele alınması ve birlikte hareket edilmesi gerekmektedir.

Urla köyleri geleneksel yapıları ve tarımsal ürünleri doğrultusunda oldukça özel bir yapıya sahiptir. Bu özellikleri turizm açısından da değerlendirilmelidir. Sözelimi; hayvansal ürünler, zeytin ve zeytinyağı, üzüm vb. ile ünlenmiş köylere bir kimlik kazandırılarak turizm sokulabilir. Ayrıca bu yerel ürünlerin yerinde satışının yapılması ile ekonomik açıdan kazanç sağlanabilecektir. Özellikle üzüm ve zeytin/zeytinyağı gibi ürünlerin bir markaya dönüştürülmesi ile pazarlanabileceği, yöresel lezzetlerin sunulduğu kır lokantalarının kurulabileceği belli başlı köylerde kırsal turizm olanakları artırılabilir.

Kırsal çevrede bisiklet turları, yürüyüş, atla gezinti, tarihsel ve kültürel yerlere ziyaret, yerel şenlikleri izleme gibi eğlence ve heyecana yönelik aktiviteler düzenlenmelidir. Özellikle gençlere yönelik bu düzenlemeler gençlik turizmi-kampları açısından avantaj sağlar. Bu tür etkinlikler gençleri yanı sıra doğaya ve kültüre meraklı olan üçüncü yaş grubu turistleri de çekecektir.

Urla kırsal yerleşmelerinde insanların çalışkanlıkları becerileri dikkat çekerler. Yöreye özgü ürünlerin turistik ürün haline getirilmesi ile, kırsal turizmde yerel kültüre ilişkin ürünler ilgi çekebilir, turistler bu tür ürünleri yerinde görmek-izlemek istemekte hatta bazı etkinliklere (köy sofrasında yemek yeme, ürün toplama, zeytin yağı ve şarap üretme vb.) katılmayı arzulamaktadırlar.

Birbirine yakın ancak farklı yapıdaki köyler ile ilçe merkezi içinde yer alan tarihi ve kültürel değere sahip alanlar birlikte ele alınarak bir ağ oluşturulmalı ve entegre kırsal turizm politikası uygulanmalıdır.

Yapılan bu çalışmalar Urla kırsal turizm envanterinin oluşturulmasının ardından, CBS kullanılarak interaktif haritalar ile desteklenmeli ve turistlerin erişimine açılmalıdır.

KAYNAKÇA

Akça, H. K. Esengün ve M. Sayılı (2001). “Kırsal Alanların Kalkınmasında Kırsal Turizmin Rolü”, Standard Dergisi, 470: 29-35.

Ahipaşaoğlu, S., Arıkan, A., (2006). Sürdürülebilir Kırsal Turizm, Gazi Kitapevi

Aguilera, D. G., Gómez, J., Pérez B., Sánchez, N. (2004). “From 2D to 3D through VRML: 3D visualization from a single view”, Workshop CIPA, Lisboa (Portugal)

Ege Turizm Derneği, (2009). İzmir Ekoturizm Güzergahları, Ege Turizm Derneği Yayınları, İzmir.

Emekli, G., (2005). Urla Kent Coğrafyası, Çantay Yayınları EU rural development policy, 2007-2013

Tümertekin, E., Özgüç, N., (2002). Beşeri Coğrafya, Çantay Yayınları

Fennell, D., A. (1999), Ecotourism: Introduction. London, UK: Routledge. An

Fennell, D., A. 2003. Ecotourism. 2nd edition. Routledge.

Kocapınar, A., (2009), Sürdürülebilir Turizm Ve Çevresel Kuznets Eğrisinin Türkiye Turizmi İçin Geçerliliği, Gazi Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, YL Tezi ,

Elliott, L., (2005), Cultural landscapes of a tourism destination: South Australia’s Barossa Valley, Cultural Landscapes Symposium, Flinders University

Mater, B., (1982), Urla Yarımadası’nda Arazinin Sınıflandırılması ile Kullanılışı Arasındaki İlişkiler, İst. Üniv., Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul.

Ormsby, A., Mannle, K. (2006), "Ecotourism benefits and the role of local guides at Masoala National Park", Madagascar, Journal of Sustainable Tourism, Vol. 14, No. 3, pp.

Report of the World Commission on Environment and Development, General Assembly Resolution 42/187, 11 December 1987

www.wto.org (2011)

<http://www.ecotourism.org> (2011)

<http://www.tuik.gov.tr/> (2011)

<http://www.iucn.org/> (2011)

www.izto.org.tr/NR/rdonlyres/2497A026-B80B.../iztokent.pdf,(2007)

[www.acronymfinder.com/Federation-of-Nature-and-National-Parks-of-Europe-\(FNNPE\).html](http://www.acronymfinder.com/Federation-of-Nature-and-National-Parks-of-Europe-(FNNPE).html) (2011)